

Ekologinio tinklo nuo brandžių medžių priklausomiems organizmams sukūrimas

LIFE16 NAT/LT/000701

PO-LIFE APSAUGOS PLANAS

Vilnius, 2022

Trumpas projekto pristatymas

Pagrindinis projekto „Ekologinio tinklo nuo brandžių medžių priklausomiems organizmams sukūrimas“ (LIFE16 NAT/LT/000701, LIFE OSMODERMA) tikslas buvo sukurti funkcionuojantį ekologinį tinklą, skirtą niūriaspalviui auksavabaliui (*Osmoderma eremita*, Pav. 1) ir kitoms rūšims, gyvenančioms senuose lapuočiuose medžiuose. To buvo siekiama atliekant buveinių tvarkymą tikslinės rūšies branduolio teritorijose, jungiamųjų elementų kūrimą tinklo koridoriuose tarp Natura 2000 teritorijų ir atkuriant niūriaspalvio auksavabalio populiaciją jo istorinėje buveinėje. Projektu taip pat buvo siekta pagerinti niūriaspalvio auksavabalio apsaugos statusą atkuriant jo buveines, susijusias su tokiais buveinių tipais kaip 9020* Epifitų turtingi Fenoskandijos hemiborealiniai natūralūs seni plačialapių miškai, 9070 Fenoskandijos miškingosios ganyklos ir 9180* Šlaitų, skardžių ir griovų liepiniai klevynai, o taip pat ir pagerinti buveinių sąlygas rūšims, priklausomoms nuo gulinčios negyvos medienos, tokioms kaip purpurinis plokščiavabalis (*Cucujus cinnaberinus*). Dalis projekto veiklų buvo atliekamos šiose Natura 2000 tinklo teritorijose, skirtose niūriaspalvio auksavabalio apsaugai: Kauno ąžuolynas (LTKAU0020), Dūkštų ąžuolynas (LTVIN007, 2019 m. ši teritorija buvo prijungta prie Neries kilpų apylinkių (LTELE0005)), Neries šlaitas ties Verkiais (LTVIN0012), Kauno marių regioninis parkas (LTKAU0007), Strėvininkų miškas (LTKAI0002), Vaiguvo miškas (LTKAI0004).

Pav. 1. *Osmoderma eremita* – tikslinė projekto rūšis (Autorius – Remigijus Karpuška)

Projekto konsorciumą sudarė 3 partneriai iš Lietuvos ir 1 iš Latvijos, atitinkamai Lietuvos gamtos fondas (projekto koordinatorius), Kauno miesto savivaldybė ir Lietuvos zoologijos sodas bei Daugpilio universiteto gamtos tyrimų ir aplinkosauginio švietimo centras. Konsorciumas sėkmingai įgyvendino visus užsibrėžtus projekto, trukusio nuo 2017 m. pabaigos iki 2022 m. pradžios, tikslus.

Projekto rezultatų apžvalga

Prieš prasidedant pagrindinėms veikloms

Siekiant išvystyti Tarptautinį ekologinį tinklą, skirtą rūšims, priklausomoms nuo brandžių lapuočių medžių, pirmiausiai buvo vykdomas plataus geografinio masto tyrimas visoje Lietuvos teritorijoje. Vietovės, kurios galėtų būti potencialiai tinkamos šiam auksavabaliui (ankstesnės radavietės, seni dvarų parkai ir kt.), buvo atrinktos visoje šalyje. Kiekvieną teritoriją aplankė projekto komanda, įvertino ir dokumentavo jos tinkamumą tikslinei rūšiai. Potencialiai tinkamose teritorijose vasaros sezonais buvo atlikti tyrimai feromoninėmis gaudyklėmis, siekiant patikrinti, ar ten iš tikro gyvena niūriaspalvis auksavabalis. Sugavus vabalą, pirmiausiai iš jo buvo paimamas mažas mėginys genetiniams tyrimams (paskutinis kojos segmentas), nekeliantis pavojaus jo išlikimui, o po to vabalai buvo iškart paleisti toje pačioje gaudymo vietoje. Partneriai iš Daugpilio universiteto, išanalizavę 134 mėginius, surinktus iš Lietuvos, ir palyginę juos su genetiniais auksavabalių duomenimis, surinktais Latvijoje

vykdant kitą LIFE projektą EREMITA MEADOWS (LIFE09 NAT/LV/000240), sukūrė *O. eremita* metapopuliacijų paplitimo Lietuvoje ir Latvijoje žemėlapi. Šis žemėlapis kartu su buveinių pasiskirstymo GIS analize ir kitais duomenimis vėliau buvo panaudotas kuriant Tarptautinį ekologinį tinklą, skirtą rūšims, priklausomoms nuo brandžių lapuočių medžių, kuris dabar prieinamas visuomenei ir moksliniam naudojimui [internete](#). 2021 m. žurnale „Insect Conservation and Diversity“ buvo paskelbtas mokslinis straipsnis šia tema.

Atlikdama parengiamuosius darbus ekologiniam tinklui tarp Kauno ąžuolyno, Dūkštų ąžuolyno ir Neries šlaito ties Verkiais sukurti, projekto komanda tarp šių teritorijų surado ir aprašė 1590 vertingų didelių plačialapių medžių. Iš visų inventorizuojamų medžių dėl 643 medžių buvo pasirašytos apsaugos sutartys su žemės savininkais. Sutartyje buvo nurodyta, kad žemės savininkas sutinka saugoti tą medį ir nedaryti jam tiesioginės žalos bei nebloginti jo buveinės, o projekto komanda įsipareigoja įvykdyti arboristinį tvarkymą, kad pailgintų to medžio gyvenimą. Sukurto praktinio ekologinio tinklo ilgis – 106 km.

Numatytoms buveinių tvarkymo veikloms įgyvendinti buvo parengti ir Aplinkos ministro patvirtinti dviejų Natura 2000 teritorijų tvarkymo planai. Šios vietos buvo Kauno ąžuolynas (LTKAU0020) ir Neries šlaitas ties Verkiais (LTVIN0012). Siekiant skleisti gerąją praktiką ir sudaryti galimybes replikuoti projekto veiklas, buvo parengtos Medžių mišinių ir negyvos medienos priežiūros ir tvarkymo gairės, kurios išplatintos savivaldybėms ir regioniniams bei nacionaliniams parkams.

Tegyvuoja ąžuolai!

Siekiant pratęsti ąžuolų senolių ir kitų senų plačialapių medžių gyvenimą, buvo naudojami keli būdai. Tarptautiniu mastu sertifikuoti arboristai sutvarkė ir pagerino augimo sąlygas 643 seniems medžiams: 420 Kauno ąžuolyne, 40 Neries šlaite ties Verkiais, 26 Dūkšto ąžuolyne ir 157 medžiams koridoriuje tarp šių Natura 2000 teritorijų, arba 161 proc. to, kas buvo planuota iš pradžių. Tai buvo atlikta taikant strateginį genėjimą (lajos svorio ar aukščio mažinimas, atjauninimo genėjimas ir kt., 2 pav.), kamieno sutvirtinimus, šaknų zonos aeravimą ir mulčiavimą, ariamuose laukuose formuojant šaknų apsaugos zoną, gerinant apšvietimo sąlygas pašalinant gožiančius medžius. Dar 24 medžiams Kauno ąžuolyne buvo tvarkytos jų didelės, prie žemės atsivėrusios drevės. Iš dalies jų buvo pašalintas betonas (anksčiau manyta, kad betonas stabilizuos ir išgydys medį nuo puvimo, dabar įrodyta kitaip). Kadangi Kauno ąžuolynas yra miesto centre esantis parkas, yra aktuali apsauga nuo vandalizmo, todėl kai kuriose medžių ertmėse buvo sumontuota priešgaisrinė įranga, o dalis didžiausių drevių buvo pridengtos,

užtikrinant laisvą oro ir smulkiosios faunos (vabzdžių, šikšnosparnių) judėjimą į šias ertmes. Apšvietimo sąlygos buvo pagerintos dar ~90 medžių, kai buvo atverti migraciniai koridoriai niūriaspalviui auksavabaliui ir dviejose projekto teritorijose išnaikinta invazinė

Pav. 2. Arboristas trumpina nudžiūvusią šaką. Taip palengvėja medžio laja, tampa saugiau parko lankytojams ir dar šiek tiek tvirtos negyvos medienos lieka biologinei įvairovei (Autorius – SIA „Labie Koki“)

medžių rūšis – uosalapis klevas. Labai kruopščiai chemiškai glifosatais apdorojant tik invazinių medžių kelmus ir, jiems nudžiūvus, juos nukertant, 2019–2020 metais nuo šios įsibrovėlės rūšies buvo išlaisvinta 60,83 ha Kauno ąžuolino ir 6,73 ha Neries šlaito ties Verkiais. Ir tai yra 563 proc. to, kas buvo numatyta iš pradžių! 2021 m. abi teritorijos buvo pakartotinai patikrintos ir rasti naujai sudygę medeliai išrauti. Kauno ąžuolyne taip pat buvo iškirsta 751 kietmetris senus ąžuolus ir liepas stelbusių medžių, o Dūkštų ąžuolyne – dar 47,69 gožusių medžių. Kadangi įgyvendinant projektą buvo siekiama pagerinti buveinių sąlygas rūšims, priklausomoms nuo gulinčios negyvos medienos, vienas iš tikslų buvo padidinti tokios medienos kiekį tikslinėse buveinėse. Todėl nukirsti gožiantys medžiai ir nugenėtos šakos dalyje vietų buvo palikti šalia medžių senolių natūraliam sutrūnijimui, taip sukuriant daugiau mikrobuveinių su negyva mediena susijusioms rūšims tiek mieste, tiek miškingose vietovėse.

Atgal į istorinę buveinę

Siekiant atkurti niūriaspalvio auksavabalio populiaciją istorinėje rūšies buveinėje Neries šlaite ties Verkiais (LTVIN0012), pirmiausiai buvo gauti sutikimai tiek iš kompetentingos institucijos (Aplinkos ministerijos), tiek ir iš donorinio bei gavėjo regioninių parkų direktorių. Tada buvo parengta *O. eremita* reintrodukcijos metodika, o vėliau ir *O. eremita* auginimo ir veisimo nelaisvėje metodika. Šios metodikos buvo išplatintos Lietuvos ir kitų Europos šalių, kuriose randamas šis auksavabalis, tikslinėms grupėms – zoologijos sodams su retų rūšių veisimo programomis, entomologų draugijoms, susijusios srities mokslininkams. Ankstesnį išnykimą šioje vietovėje lėmusi priežastis buvo buveinės degradacija. Todėl ruošiantis reintrodukcijai, buvo pasirūpinta buveinės atkūrimu pašalinant invazinius uosalapius klevus.

Lietuvos zoologijos sodo entomologai ėmėsi dirbtinėmis sąlygomis auginti ir veisti tikslinę vabalų rūšį. Donoro populiacija buvo pasirinktas Kauno ąžuolynas, kuriame gyvena didžiausia niūriaspalvių auksavabalių populiacija Lietuvoje. Nuo kelių sugautų „kauniečių“ vabalų ir prasidėjo veisimas.

Nelaisvėje išaugintas lervas buvo nuspręsta paleisti ne tiesiai į medžių dreves, o į dirbtines buveines, kur projekto komanda galėtų geriau kontroliuoti pakartotinio įveisimo procesą. Šiam tikslui, remiantis projekto LIFE BTG (LIFE15 NAT/SE/000772) patirtimi, buvo pastatyti medžio trūnėsių inkilai (Pav. 3), tinkami daugeliui saprobiontinių rūšių. Į tą pačią vietovę Verkiuose iš Strėvininkų miško (LTKAI0002) buvo atgabenti papildomi keturi nupjautų ąžuolų kamienai su gyvomis auksavabalio lervomis. Tai – vieninteliai iš Strėvininkų miško išsigelbėję auksavabaliai, nes, deja, dalis šios retos rūšies apgyvendinto miško buvo iškirsta prekybai mediena.

Pav. 3. Saulėtoje vietoje pastatytas medinis trūnėsių inkilas – tai dirbtinė buveinė saprobiontinėms rūšims

Kai buvo paruoštos ir natūralios, ir dirbtinės buveinės, 2020 ir 2021 metų pavasarį nelaisvėje išauginti auksavabaliai buvo perkelti į medžio trūnėsių inkilus. Iš viso istorinėje buveinėje buvo paleista 441 lerva ir 80 kokonų, o dalis individų buvo palikta Lietuvos zoologijos sode tęsti veisimo dirbtinėmis sąlygoms programos. 2021 m. vasarą šioje istorinėje buveinėje po 16 metų nebūties pagaliau vėl buvo pastebėti pirmieji suaugę vabalai, skraidantys tarp medžių senolių.

Projekto poveikis

2019–2021 m. projekto komanda atliko dviejų vabalų rūšių (*O. eremita* ir *Cucujus cinnaberinus*) ir vienos grybų rūšies (*Fistulina hepatica*) monitoringą. Visos trys rūšys yra susijusios su trūnijančia mediena. Niūriaspalvio auksavabalio monitoringą lengviausia vykdyti naudojant feromonines gaudykles, tačiau šis būdas reikalauja daug pastangų, laiko ir palieka didelį anglies pėdsaką dėl nuolatinių kelionių tikrinant gaudykles. Šios rūšies suaugėliai aktyviai skraido ir ieško poravimosi partnerio karščiausiomis vasaros dienomis. Jei vabalas patenka į gaudyklę, jį reikia kuo greičiau išimti, kad vasaros karštis mažoje gaudyklėje jo nepribaigtų. Tačiau tai nėra taip paprasta, jei tyrimų sritis apima dideles ar atokias teritorijas. Tyrėjas turi tikrinti gaudykles kiekvieną dieną arba tiesiog kelias savaites gyventi šalia jų. Siekdamas išspręsti šią problemą, projekto komanda sukūrė ir labai sėkmingai išbandė išmaniąsias feromonines gaudykles. Šiuo atveju pagrindinė išmanioji dalis buvo miniatiūrinė kamera, kuri kas 2 valandas internetu siunčia nuotraukas į duomenų bazę, kurią galima tikrinti taip dažnai, kaip tik norisi, nepaliekant jokio anglies pėdsako, ir tik pamačius nuotrauką su pakliuvusiu vabalu traukti į kelią jo paleisti. Iš viso buvo sukurta 50 išmaniųjų gaudyklių. Tokios išmaniosios gaudyklės gali būti naudojamos ne tik auksavabaliui tirti, bet ir kitų rūšių vabzdžiams, kuriuos galima suvilioti jiems specifiniais feromonais. Monitoringas buvo atliekamas 247 vietose ir iš jų net 97 vietose niūriaspalvis auksavabalis buvo pagautas, o tai yra labai daug vietų tokiai retai rūšiai.

Cucujus cinnaberinus ir *Fistulina hepatica* monitoringas buvo atliktas 91 vietovėje. Šios dvi rūšys plinta lėtai, todėl nenuostabu, kad abi buvo aptiktos tik 4 tikrintose projekto vietose. Dėl savo ekologijos šios dvi rūšys realią projekto naudą pajus jam jau pasibaigus.

Tankiai susodintų eglių ir invazinių uosialapių klevų kirtimas, taip pat iškirstų medžių palikimas prie medžių senolių kaip negyva mediena padėjo pagerinti dviejų buveinių – 9070 Fenoskandijos miškingųjų ganyklų ir 9180* šlaitų, skardžių ir griovų liepinių klevynų – apsaugos būklę bent 30 ha plote. Dėl projekto metu įgyvendintų priemonių, šios buveinės toliau vystysis link palankios apsaugos būklės.

Projektu buvo siekiama populiarinti arboristinę medžių tvarkymo kultūrą kaip daug geresnį pasirinkimą medžiams ir biologinei įvairovei nei tiesiog probleminių medžių šalinimas. Dėl specifinių šio projekto veiklų buvo sukurtos darbo vietos profesionaliems arboristams. Projekto metu tarptautiniu mastu sertifikuotų arboristų skaičius Lietuvoje išaugo nuo 1 iki 10, o tokį aukštą sertifikavimą turinčių arboristų poreikį suvokė Kauno miesto savivaldybė ir šio miesto želdinių priežiūrai pradėjo vis dažniau juos samdyti.

Projekto metu buvo apklausta 800 pagrindinių projekto teritorijų lankytojų ir pastebėtas jų nuomonės pasikeitimas draugiškesnio gamtai statuso link. Netgi vietos bendruomenėse ir savivaldybių koridoriuose ėmė ryškėti supratimas, kad medžių kirtimas gali būti ir kaip viena iš gamtosauginių veiklų – jaunų ir invazinių medžių kirtimas siekiant išsaugoti senbuvius ąžuolus, liepas, klevus.

Lietuvos gamtos fondas Aplinkos ministerijai pateikė duomenis apie 21 teritoriją, atitinkančią Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) reikalavimus. Iš jų 3 teritorijose buvo oficialiai paskelbtos BAST.

Skleidžiam žinią

Gamtosaugos projekto įgyvendinimas yra dalinai beprasmis, jei niekas apie tai nežino. Todėl projekto komanda vykdė daug sklaidos ir komunikacijos veiklų, siekdamas pakeisti visuomenės elgesį ir požiūrį į draugiškesnį gamtai.

Projekto metu buvo surengta daugiau nei 100 edukacinių renginių, ekskursijų ir paskaitų, 3 tarptautinės konferencijos, sukurta 10 trumpų mokomųjų/informacinių filmų, paskelbta daug straipsnių spaudoje, socialiniuose tinkluose, interviu televizijoje ir radijuje, parašytos 8 publikacijos apie projekto patirtį, taip pat Kauno Ažuolyne parengtas 2 km ilgio pažintinis gamtos takas, įrengti informaciniai stendai trejose pagrindinėse projekto teritorijose. Projekto komanda dalijosi žiniomis apie rūšių apsaugos strategijas ir praktine buveinių atkūrimo patirtimi bei kaip projekto sukurtus demonstracinius metodus galima perkelti ir atkartoti kituose kontekstuose ir šalyse daugiau nei 40-e konferencijų ir seminarų. Taip pat vyko našus bendradarbiavimas su projektu „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“ (LIFE IP PAF-NATURALIT, LIFE16 IPE/LT/016). 2021 m. žurnale „Baltic Journal of Coleopterology“ buvo paskelbtas mokslinis straipsnis apie *O. eremita* monitoringo metodus.

Po-LIFE apsaugos planas

Veikla	Kada/ kiek ilgai	Kas	Galimi finansavimo šaltiniai
Tarptautinio ekologinio tinklo, skirto rūšims, priklausomoms nuo brandžių lapuočių medžių, žemėlapiu naudojimas	Pagal poreikį	Projekto partneriai, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba	Savos lėšos, valstybinės lėšos
Ekologinis tinklas tarp projekto pagrindinių teritorijų: vertingų plačialapių medžių apsauga nuo kirtimo	Bent 30 metų	Savivaldybės, Valstybinių miškų urėdija	Savivaldybių lėšos, Valstybinių miškų urėdijos lėšos
Vertingų plačialapių medžių apsauga ekologiniame koridoriuje tarp pagrindinių projekto teritorijų	Bent 30 metų	Privatūs ir valstybiniai žemės savininkai, su kuriais buvo pasirašytos apsaugos sutartys	Privačios lėšos, Valstybinių miškų urėdijos lėšos
Dviejų gamtotvarkos planų atnaujinimas	Kas 10 metų	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba	Valstybinės lėšos
Paklausimas Aplinkos ministerijai dėl projekto komandos pateikto siūlymo plėsti Natura 2000 tinklą pasiūlytomis projekto metu ištirtomis teritorijomis	2024 m.	Lietuvos gamtos fondas	Savos lėšos
Kauno ąžuolyno medžių senolių apsauga:			
- Jaunų invazinių uosialapių klevų ir nukirstų medžių, stelbusių medžius senolius, atžalų šalinimas.	Kasmet	Kauno miesto savivaldybė	Savivaldybės lėšos
- Arboristinis medžių senolių įvertinimas, atliekamas tarptautiniu mastu sertifikuoto arboristo	Kas 3–5 metus ir/ arba po ekstremalių klimatinų reiškinių (pvz., stiprių vėjų, smarkaus snygio)		

- Arboristinis medžių senolių tvarkymas	Pagal poreikį atsižvelgiant į atliktą vertinimą		
Medžių senolių apsauga Neries šlaite ties Verkiais: jaunų invazinių uosialapių klevų pašalinimas	Kasmet	Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcija	Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcijos lėšos
Dūkštų ąžuolyno medžių senolių apsauga:			
- Pomiškio kontrolė aplink medžius, kuriuose gyvena <i>Osmoderma</i>	Bent kas 3 metus	Valstybinių miškų urėdija	Valstybinių miškų urėdijos lėšos
- Periodinis pomiškio kirtimas, palengvinantis naujos kartos ąžuolų dygimą	Bent kas 2 metus		
Gyvybingos <i>Osmoderma</i> populiacijos atkūrimas:			
- Dirbtinių buveinių (2 medžio trūnėsių inkilų ir 4 medžių kamienų) priežiūra	Kasmet	Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcija	Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcijos lėšos
- <i>Osmoderma</i> populiacijos veisimas dirbtinėmis sąlygomis ir priežiūra	Kas savaitę	Lietuvos zoologijos sodas	Lietuvos zoologijos sodo lėšos, valstybinės lėšos
<i>Osmoderma eremita</i> ir <i>Cucujus cinnaberinus</i> monitoringas Natura 2000 teritorijose	Pagal nacionalinio monitoringo programą	Regioninių ir nacionalinių parkų direkcijos	Valstybinės lėšos
Sklaida ir komunikacija:			
- Sukurtos mokomosios medžiagos panaudojimas moksleiviams	Pagal poreikį	Lietuvos zoologijos sodas	Lietuvos zoologijos sodo lėšos
- Pažintinio tako Kauno Ažuolyne priežiūra	Kasmet	Kauno miesto savivaldybė	Savivaldybės lėšos
- Informacinių stendų priežiūra Natura 2000 teritorijose	Kasmet	Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcija, Neries regioninio parko direkcija	Regioninių parkų direkcijų lėšos
- Projekto internetinio puslapio priežiūra	Bent 5 metus	Lietuvos gamtos fondas	Savos lėšos
Žinių mainai, atkartojimas ir pritaikymas kituose kontekstuose: sukaupytų žinių ir projekto rezultatų panaudojimas rengiant kitus projektus, mokslines publikacijas, valstybės institucijų ir kitų tikslinių grupių konsultacijas.	Pagal poreikį	Visi projekto partneriai	Savos lėšos, valstybinės lėšos, tarptautinių fondų lėšos

Nauja projekto paraiška, smarkiai išplečianti šio projekto veiklas geografiniu atžvilgiu, pateikta 2021 m. kvietimo metu	2022–2029	Lietuvos gamtos fondas, Lietuvos zoologijos sodas, Daugpilio universitetas ir dar 5 partneriai	LIFE programos lėšos, Aplinkos ministerijos lėšos, Savos lėšos
Dalyvavimas XXVI tarptautiniame entomologijos kongrese su moksliniu pranešimu „Išmaniosios feromoninės gaudyklės automatiniam nuotoliniam <i>Osmoderma</i> genties (Coleoptera, Scarabaeidae, Trichiinae) rūšių stebėjimui“	Liepos 17-22, 2022	Daugpilio universiteto gamtos tyrimų ir aplinkosauginio švietimo centras	Savos lėšos
Mokslinio straipsnio „Išmaniosios feromoninės gaudyklės automatiniam nuotoliniam <i>Osmoderma</i> genties (Coleoptera, Scarabaeidae, Trichiinae) rūšių stebėjimui“ rankraščio rašymas. Straipsnis bus pateiktas WoS/Scopus indeksuotame mokslo žurnale, kuriame publikuojami straipsniai gamtosaugos biologijos srityje.	2022 m.	Daugpilio universiteto gamtos tyrimų ir aplinkosauginio švietimo centras	Savos lėšos

Leidinyje panaudotų nuotraukų autoriai yra LIFE OSMODERMA projekto komanda, nebent nurodyta kitaip.

Leidinyje parengtas vykdamas Europos Sąjungos aplinkosaugos finansinio mechanizmo „LIFE“ lėšomis finansuojamą projektą „Ekologinio tinklo nuo brandžių medžių priklausomiems organizmams sukūrimas“ (LIFE16 NAT/LT/000701).

Už šio leidinio turinį atsako tik jo autoriai. Jo turinys nebūtinai atspindi Europos Sąjungos nuomonę. Nei Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga (CINEA), nei Europos Komisija nėra atsakingos už jame teikiamos informacijos panaudojimą.

LIETUVOS
GAMTOS
FONDAS

LIETUVOS
ZOOLOGIJOS
SODAS